

السلامة والحرية

حقوق ملت و تمدن اسلامی

رویکرد تمدنی به حقوق ملت و آزادی‌های مشروع در منظومه فکری
حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای رحمته الله علیه

نویسندگان:

آیت‌الله عباس کعبی

محمدحسن فتاحی

وحید حیدری

پژوهشکده شورای نگهبان

پاییز ۱۴۰۴

سرشناسه: کعبی، عباس، ۱۳۴۱ -
 عنوان و نام پدیدآور: حقوق ملت و تمدن اسلامی: رویکرد تمدنی به حقوق ملت و آزادی‌های مشروع در منظومه فکری حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای (مد ظله العالی) / نویسنده عباس کعبی، با همکاری محمد حسن فتاحی، وحید حیدری.
 مشخصات نشر: تهران: پژوهشکده شورای نگهبان، ۱۴۰۴.
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۰۶۸-۸۰-۳
 یادداشت: کتابنامه: ص. ۲۹۲ - ۲۹۹؛ همچنین به صورت زیرنویس.
 یادداشت: نمایه.
 عنوان دیگر: رویکرد تمدنی به حقوق ملت و آزادی‌های مشروع در منظومه فکری حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای (مد ظله العالی).
 موضوع: خامنه‌ای، سید علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - -- دیدگاه درباره حقوق اساسی مردم
 موضوع: Khamene'i, Sayyed Ali, Leader of IRI -- Views on people (constitutional law)
 موضوع: خامنه‌ای، سید علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - -- دیدگاه درباره آزادی
 موضوع: Views on liberty -- Khamene'i, Sayyed Ali Leader of IRI
 موضوع: خامنه‌ای، سید علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - -- دیدگاه درباره تمدن اسلامی
 موضوع: Views on Islamic civilization -- Khamenei, Sayyed Ali, Leader of IRI
 موضوع: خامنه‌ای، سید علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - -- پیام‌ها و سخنرانی‌ها
 موضوع: Khamenei, Sayyed Ali, Leader of IRI, ۱۹۳۹ - -- Messages and speech
 موضوع: مردم (حقوق اساسی)، People Constitutional law
 آزادی، Liberty / تمدن اسلامی، Islamic civilization
 شناسه افزوده: فتاحی، محمد حسن، ۱۳۷۸ -
 شناسه افزوده: حیدری، وحید، ۱۳۷۴ -
 شناسه افزوده: شورای نگهبان. پژوهشکده
 رده بندی کنگره: ۷۳ ح/ ۱۶۹۲ DSR
 رده بندی دیویی: ۹۵۵/۰۸۴۴
 شماره کتابشناسی ملی: ۱۰۳۰۹۵۲۸
 اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

حقوق ملت و تمدن اسلامی

رویکرد تمدنی به حقوق ملت و آزادی‌های مشروع در منظومه فکری

حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای (مد ظله العالی)

نویسندگان:

آیت‌الله عباس کعبی

محمد حسن فتاحی

وحید حیدری

ناشر: پژوهشکده شورای نگهبان

نوبت چاپ: اول - پاییز ۱۴۰۴ تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۰۶۸-۸۰-۳

نشانی: تهران، خیابان شهید بهشتی^(۵)، خیابان سرافراز، کوچه پنجم، پلاک ۱۱

ccri.ac.ir

nashr-rc.ir

شماره تماس: ۰۲۱-۸۸۷۵۰۰۷۰

مقدمه	۱
بخش اول: تمدن اسلامی در اندیشه آیت الله خامنه‌ای	۹
مبحث اول: مفهوم تمدن اسلامی	۱۲
مبحث دوم: زیرساخت‌های بنیادین تمدن اسلامی	۱۴
گفتار اول: مبانی هستی‌شناختی	۱۴
بند اول: مفهوم و جایگاه توحید	۱۵
بند دوم: جامعیت توحید و آثار آن	۱۷
گفتار دوم: مبانی معرفت‌شناختی	۱۸
بند اول: عقل	۲۰
بند دوم: وحی الهی	۲۴
۱. ساحت عقل (بینش انسان)	۲۶
۲. ساحت اخلاق (روح انسان)	۲۷
۳. ساحت عمل (رفتار و کردار انسان)	۲۷
گفتار سوم: مبانی انسان‌شناختی	۲۹
بند اول: انسان موجودی دو بُعدی، انتخاب‌گر و در مسیر کمال	۳۰
بند دوم: فطرت، اجتماعی بودن و استعداد بی‌پایان انسان	۳۲
گفتار چهارم: مبانی جامعه‌شناختی	۳۳
بند اول: اصالت فرد یا جامعه	۳۴
بند دوم: خانواده محوری	۳۶
بند سوم: برادری و رحمت	۳۹
مبحث سوم: مراحل تمدن‌سازی اسلامی	۴۲
گفتار اول: انقلاب و نظام اسلامی	۴۲
گفتار دوم: دولت اسلامی	۴۳

گفتار سوم: جامعه‌ی اسلامی	۴۵
گفتار چهارم: تمدن اسلامی	۴۶
مبحث چهارم: مؤلفه‌های سازنده تمدن اسلامی	۴۷
گفتار اول: امام‌محروری	۴۷
بند اول: رهبری معصوم	۴۹
بند دوم: رهبری غیرمعصوم	۵۶
گفتار دوم: مردم‌محروری	۶۱
بند اول: آحاد ملت	۶۱
بند دوم: نخبگان	۶۵
بخش دوم: اصول حاکم بر حقوق ملت و آزادی‌های مشروع در تمدن اسلامی	۶۹
مبحث اول: اصول زیربنایی	۷۳
گفتار اول: توحید	۷۳
بند اول: توحید تشریعی	۷۴
بند دوم: توحید؛ حقیقتی تعهدزا	۷۶
۱. توحید و نفی عبودیت غیر خدا	۷۷
۲. توحید و نفی طبقات اجتماعی	۷۸
گفتار دوم: عدالت	۷۹
گفتار سوم: کرامت انسانی	۸۵
مبحث دوم: اصول روبنایی	۸۹
گفتار اول: آزادی	۹۰
بند اول: ماهیت آزادی و اقسام آن	۹۱
بند دوم: خاستگاه آزادی	۹۹
بند سوم: حدود آزادی	۱۰۰
گفتار دوم: مشارکت	۱۰۲
گفتار سوم: اخلاق	۱۰۵

- گفتار چهارم: مصلحت ----- ۱۰۹
- گفتار پنجم: نظم عمومی و امنیت ----- ۱۱۶
- گفتار ششم: استقلال ----- ۱۱۸

بخش سوم: قلمرو حقوق ملت و آزادی‌های مشروع در اندیشه‌ی تمدنی آیت‌الله خامنه‌ای ----- ۱۲۱

- مبحث اول: حقوق فرهنگی و اجتماعی ----- ۱۲۳
- گفتار اول: حق بر تعلیم و تربیت ----- ۱۲۶
- گفتار دوم: حق بر حیات طیبه ----- ۱۳۵
- گفتار سوم: حقوق اقلیت‌های دینی ----- ۱۴۰
- مبحث دوم: حقوق سیاسی ----- ۱۴۹
- گفتار اول: حق تعیین سرنوشت سیاسی ----- ۱۵۲
- گفتار دوم: حق بر نظارت بر اعمال حکومت ----- ۱۶۳
- مبحث سوم: حقوق محیط زیست ----- ۱۶۷
- گفتار اول: حق بر خورداری از محیط زیست سالم ----- ۱۶۹
- گفتار دوم: وظایف انسان در قبال محیط زیست ----- ۱۷۴
- مبحث چهارم: حقوق اقتصادی ----- ۱۷۸
- گفتار اول: حق بهره‌مندی برابر از ثروت و حداقل رفاه اجتماعی ----- ۱۷۹
- گفتار دوم: طهارت اقتصادی نظام و کارگزاران آن ----- ۱۸۷
- مبحث پنجم: حقوق زنان و خانواده ----- ۱۹۳
- گفتار اول: حقوق آحاد زنان ----- ۱۹۸
- گفتار دوم: حقوق همسران ----- ۲۰۳
- گفتار سوم: حقوق مادران ----- ۲۰۶
- مبحث ششم: حقوق علم و فناوری ----- ۲۰۸
- گفتار اول: حق بر پیشرفت علمی ----- ۲۱۲
- گفتار دوم: آزادی اندیشه و فکر ----- ۲۱۷
- گفتار سوم: حق بر استقلال علمی و تولید علم بومی ----- ۲۲۰

بخش چهارم: حقوق ملت و آزادی‌های مشروع در دو گفتمان تمدنی: اسلام و غرب	۲۲۵
مبحث اول: مقایسه‌ی مبانی حقوق ملت و آزادی‌های مشروع	۲۲۷
گفتار اول: عبودیت در اسلام در برابر خودبنیادی بشر در اندیشه غربی	۲۲۷
بند اول: تأیید ادراکات عقلی	۲۳۲
بند دوم: تکمیل معارف عقلانی	۲۳۲
بند سوم: هدایت عقل در چارچوب عقلانیت	۲۳۳
گفتار دوم: عدالت اجتماعی در گفتمان اسلامی و لیبرال	۲۳۹
مبحث دوم: بررسی چارچوب‌های حقوق ملت و آزادی مشروع	۲۵۱
گفتار اول: مقایسه‌ی آزادی‌های بی حد و حصر در غرب با آزادی‌های مشروع در اسلام	۲۵۱
گفتار دوم: نقد رویکرد سکولاریستی به حقوق ملت	۲۶۶
بخش پنجم: الزامات تأمین حقوق ملت و آزادی‌های مشروع در تمدن اسلامی	۲۷۵
مبحث اول: چالش‌های پیش‌رو نظریه تمدنی حقوق ملت و آزادی‌های مشروع	۲۷۶
مبحث دوم: ظرفیت‌های تمدنی در حقوق ملت و آزادی‌های مشروع	۲۸۱
۱. تولید نظریه‌ی مستقل و کارآمد تمدنی	۲۸۲
۲. تبیین حقوق در پرتو غایت آفرینش	۲۸۲
۳. انسجام بخشی به آزادی بر بنیاد مسئولیت	۲۸۳
۴. ارائه‌ی چارچوب انسان‌شناختی جامع (دوساحتی)	۲۸۳
فهرست منابع	۲۹۲
کتاب و مقالات	۲۹۲
اسناد و قوانین	۲۹۷
References	۲۹۷
فهرست نمایه	۲۹۹